

Εισαγωγή στις διάφορες μεθόδους επίλυσης διαφορών

Μαρίνα Κυπριανού Δράκου
RIBA, ARB, FCI Arb, Dip Arb

Εναλλακτικοί μέθοδοι επίλυσης διαφορών

- Πρόθεση στα οικοδομικά συμβόλαια: όλα να γίνουν βάση συμφωνίας μερών.
- Εντούτοις... π.χ.: επιπλέον εργασίες
- => περισσότερος χρόνος
- => αυξημένο κόστος
- => απαίτηση.
- Τύποι απαιτήσεων που προκύπτουν από οικοδομικά Έργα.

Εναλλακτικοί μέθοδοι επίλυσης διαφορών

- Τρόποι επίλυσης διαφορών;
- Παραδοσιακά: δικαστήρια: επίσημη διαδικασία, μακροσκελείς υποβολές, πλήρη αποκάλυψη εγγράφων, μάρτυρες γεγονότων και εμπειρογνώμονες, ακρόαση.
- Δεκαετία 90': εναλλακτικοί μέθοδοι επίλυσης διαφορών: π.χ. διαμεσολάβηση, κριτική διαδικασία και διαιτησία.

Δομή σεμιναρίου

- Εισαγωγή στις εναλλακτικές μεθόδους επίλυσης διαφορών.
- Πλεονεκτήματα / Μειονεκτήματα μεθόδων επίλυσης διαφορών.
- Διερεύνηση κύριων μεθόδων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.
- Στόχος: Κατανόηση, αξιολόγηση, επιλογή.

«Συμβατικό» μοντέλο επίλυσης μιας διαφοράς

- Ένας ανεξάρτητος δικαστής που εφαρμόζει
 - υφιστάμενες νομικές αρχές μετά από
 - διαδικασία εκατέρωθεν ακροάσεως με σκοπό
 - να προβεί σε μια απόφαση στην οποία ένα από τα μέρη θα πάρει νομικά δικαιώματα και το άλλο θα βρεθεί λανθασμένο.
-
- Επίσημο δεσμευτικό μοντέλο.

Επίλυση διαφορών μεταξύ των μερών

- Ανεπίσημη.
- Μη δεσμευτική μέθοδος.
- Επιτυχής κατάληξη: «Συμβιβασμός».
- Διαπραγμάτευση: ο έλεγχος του αποτελέσματος παραμένει στα μέρη.
- Δικαστική διαδικασία και Διαιτησία: δεσμευτική απόφαση κάποιου τρίτου.

Συμβιβασμός ↔ Απόφαση

**Ο έλεγχος αποτελέσματος
βρίσκεται στα μέρη**

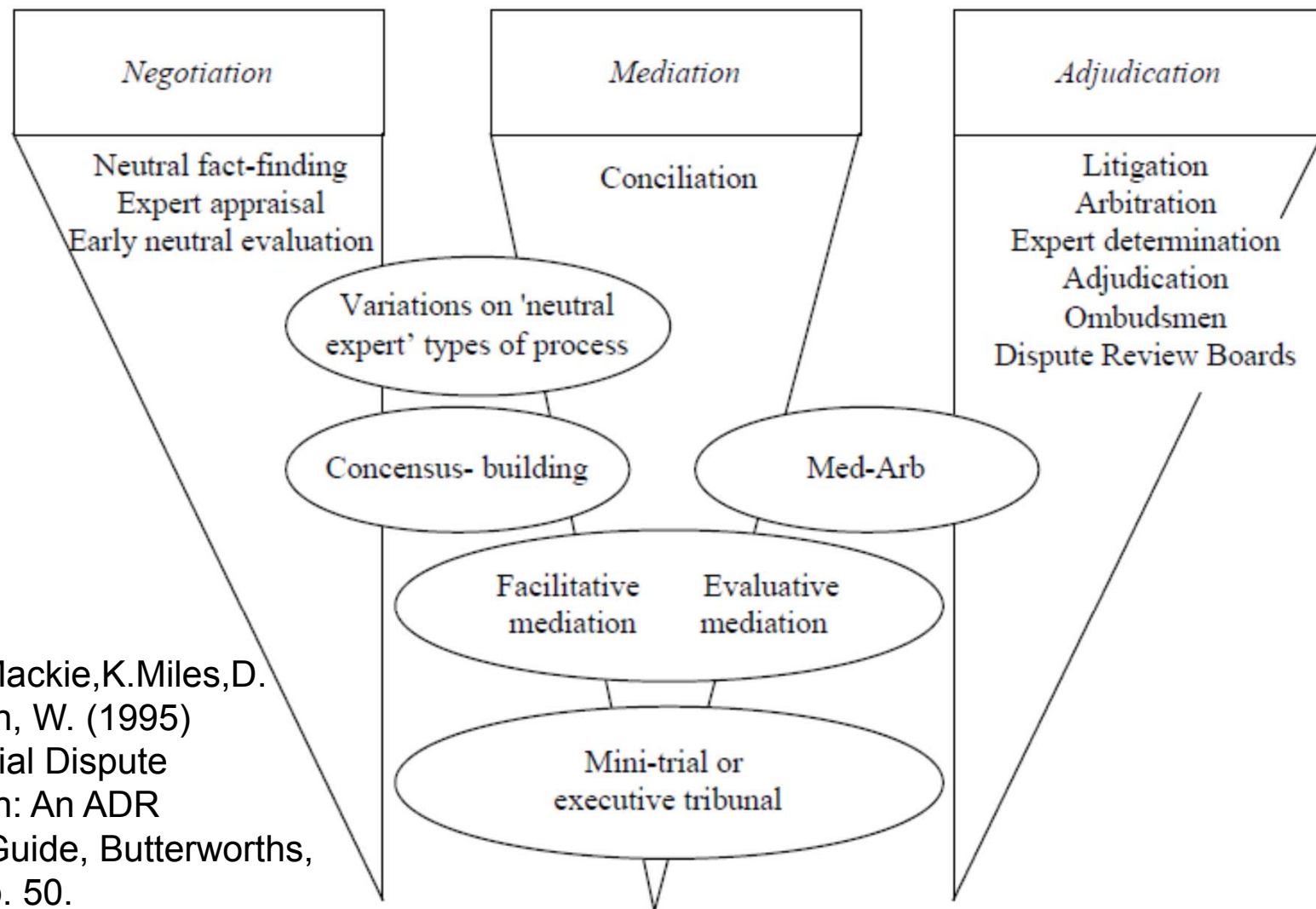
- Διαπραγμάτευση
- Διαμεσολάβηση
- Συμφιλίωση
- Μίνι δίκη
- Αρχική ουδέτερη αξιολόγηση
- Σύμβουλος επίλυσης διαφοράς

Η απόφαση επιβάλλεται

- Διαδικασία στο δικαστήριο
- Διαιτησία
- Κριτική διαδικασία

- Διάφορες επιτροπές διαφορών

Τεχνικές επίλυσης διαφορών

Source: Mackie, K. Miles, D. and Marsh, W. (1995) Commercial Dispute Resolution: An ADR Practice Guide, Butterworths, London, p. 50.

Πλεονεκτήματα μεθόδων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών

- Ταχύτητα.
 - Χαμηλότερα κόστη.
 - Εμπιστευτικότητα.
 - Ευελιξία.
-
- Ποιες είναι οι διαδικασίες αυτές και πως διαφέρει η καθεμία από αυτές από τη δικαστική διαδικασία;

Διαπραγμάτευση

- Συμφωνία μέσω άμεσης επικοινωνίας.
- Εθελοντική και μη δεσμευτική.
- Διαδικασία: Διμερής ή Πολυμερής.
- Χρήση εξωτερικής ειδίκευσης (υποστηρικτική διαπραγμάτευση).

Διαπραγμάτευση

- Πρόσωπα $\Leftrightarrow$ Πρόβλημα
- Συμφέροντα $\Leftrightarrow$ Θέσεις
- Αντικειμενικά κριτήρια (ανάγκη για αντίληψη θέσης της άλλης πλευράς).

Διαμεσολάβηση

- Ανεπίσημη μέθοδος.
- Χαρακτηριστικά γνωρίσματα:
- Τρίτο ουδέτερο μέρος (διαμεσολαβητής) το οποίο βοηθά τα μέρη στην διαφορά προς ένα συμβιβασμό.
- Ο διαμεσολαβητής δεν αποφασίζει το αποτέλεσμα. Ο συμβιβασμός εναπόκειται τελικά στα μέρη.

Διαμεσολάβηση

- Τύποι διαμεσολάβησης: Υποβοηθητική και αξιολογητική διαμεσολάβηση.
- Υποβοηθητική διαμεσολάβηση: σκοπός η επικοινωνία μεταξύ των μερών και η διερεύνηση επιλογών για συμβιβασμό.
- Αξιολογητική διαμεσολάβηση: ο διαμεσολαβητής καλείται να δηλώσει την άποψή του / να αξιολογήσει κάποιο συγκεκριμένο θέμα.

Μίνι δίκη / Mini trial

- Ακρόαση ενώπιον ενός συμβουλίου (άτομα που λαμβάνουν απόφαση από κάθε πλευρά μαζί με ένα ουδέτερο άτομο).
- Μίνι δίκη $\neq$ δίκη
- Συχνά εκπροσώπηση από δικηγόρο.
- Χρήση τεχνικών της διαπραγμάτευσης, της διαμεσολάβησης και της διαιτησίας.

Μίνι δίκη / Mini trial

Βασική διαδικασία:

- Τα μέρη αποφασίζουν διαδικασίες και κανόνες.
- Ανταλλάζουν έγγραφα, εκθέσεις εμπειρογνωμόνων και μαρτύρων γεγονότων.
- Συνοπτική παρουσίαση της υπόθεσης από δικηγόρους κάθε πλευράς.
- Αντιπρόσωποι των πλευρών κάνουν ερωτήσεις.

Μίνι δίκη / Mini trial

- Προσπάθεια αντιπρόσωπων για συμβιβασμό.
- Κλήση ανεξάρτητου συμβούλου για προφορική γνώμη, η οποία δεν δεσμεύει τα μέρη.
- Γραπτή συμφωνία ή τερματισμός διαδικασιών.
- Χρήση σε πολύπλοκα θέματα και σε περιπτώσεις ύπαρξης ανάγκης διατήρησης φιλικής σχέσης.

Αρχική ουδέτερη αξιολόγηση

Early neutral evaluation

- Ανεξάρτητος αξιολογητής.
- Ανταλλαγή των εκθέσεων των δύο πλευρών (ουσία διαφοράς, απόψεις μερών για ευθύνη και ζημιές, αποδεικτικά στοιχεία).
- Παρουσίαση απαιτήσεων, υπεράσπισής και βασικών αποδεικτικών στοιχείων.
- Ανεπίσημη διαδικασία.

Αρχική ουδέτερη αξιολόγηση

Early neutral evaluation

- Γραπτή αξιολόγηση αξιολογητή.
- Προσπάθεια για συμβιβασμό, ή χρήση αξιολογητή ως διαμεσολαβητή.
- Εμπιστευτική διαδικασία.

Σύμβουλος επίλυσης διαφοράς

Dispute resolution advisor

- Ουδέτερο τρίτο πρόσωπο το οποίο
 - συμβουλεύει τα μέρη σε μια διαφορά και
 - εισηγείται τρόπους για συμβιβασμό.
-
- Σκοπός: διευκόλυνση γρήγορης και δίκαιης επίλυσης της διαφοράς και των απαιτήσεων, αποφυγή καθυστερήσεων, περιορισμός κόστους.

Σύμβουλος επίλυσης διαφοράς

Dispute resolution advisor

- Πληρωμή από εργοδότη και εργολάβο για να κανονίζει τις διαφορές όπως προκύπτουν, αντί να περιμένει μέχρι το τέλος του συμβολαίου.
- Παροχή μη δεσμευτικών εισηγήσεων.
- Η εξουσία για συμβιβασμό παραμένει τελικά στα χέρια των μερών.

Πλεονεκτήματα / Μειονεκτήματα

- Πλεονεκτήματα:
 - Οι επιτόπου διαφορές μπορεί να απευθυνθούν πριν να επεκταθούν.
 - Ο συμβιβασμός μπορεί να περιέχει ευρείες ωφέλιμες λύσεις.
- Μειονεκτήματα:
 - Ανικανότητα συμφωνίας ή απόρριψη συμβουλής ουδέτερου ατόμου.
 - Μη δεσμευτικότητα => συνέχιση διαφοράς.

Επιτροπές διαφορών Dispute Boards

- Επί τόπου διαδικασία επίλυσης διαφορών.
- Σύσταση επιτροπής τριών ανεξάρτητων και αμερόληπτων ατόμων που επιλέγονται από τα μέρη στην αρχή ενός Έργου.
- Εισηγήσεις ή απόφαση όταν προκύψει διαφορά.
- Συνήθως ευκαιρία για παραπομπή στο δικαστήριο ή σε διαιτησία αν η απόφαση / οι εισηγήσεις δεν γίνουν αποδεκτές από τα μέρη.

Επιτροπές διαφορών Dispute Boards

- Επιτροπή Αξιολόγησης Διαφορών
Dispute Review Board
- Επιτροπή Κρίσης Διαφορών
Dispute Adjudication Board
- Επιτροπή Επίλυσης Διαφορών
Dispute Settlement Panel
- Επιτροπή Διαμεσολάβησης Διαφορών
Dispute Mediation Board
- Επιτροπή Αποφυγής Διαφορών
Dispute Avoidance Panel κ.α.

Επιτροπή αξιολόγησης διαφορών Dispute Review Board

- Ανεξάρτητη επιτροπή τριών ατόμων που
 - αξιολογεί τις διαφορές όπως προκύπτουν κατά τη διάρκεια του έργου και
 - προβαίνει σε συμβιβαστικές μη δεσμευτικές εισηγήσεις.
-
- Συστήνεται στην αρχή του έργου, το επισκέπτεται περιοδικά και λαμβάνει πληροφορίες για αυτό. Συζητά προβλήματα ή διαφορές, ακούει παρουσιάσεις από τα μέρη και εισηγείται λύσεις.

Επιτροπή αξιολόγησης διαφορών

Πλεονεκτήματα / Μειονεκτήματα

- Κύριο πλεονέκτημα:
- Αποφυγή διαφορών.
- Γρήγορη επίλυσή τους
=> πρόοδος οικοδομικών εργασιών.
- Μειονεκτήματα:
- Κόστος ενός τέτοιου συστήματος.
- Μη δεσμευτική φύση $\Leftrightarrow$ επέκταση διαφορών.
- Κίνδυνος φαινομενικής αμεροληψίας.

Επιτροπή κρίσης διαφορών

Dispute adjudication board

- Προσωρινά δεσμευτική απόφαση.
- Συμμόρφωση με την απόφαση χωρίς καθυστέρηση εκτός ή μέχρι ο διαιτητής ή το δικαστήριο να αποφασίσουν διαφορετικά.
- Πλεονεκτήματα / Μειονεκτήματα: συνδυασμός αυτών της επιτροπής αξιολόγησης διαφορών και της κριτικής διαδικασίας.

Διαιτησία

- Η διαιτησία είναι μια διαδικασία όπου επίσημες διάφορες καθορίζονται από ένα διαιτητή ή μια διαιτητική επιτροπή την οποία επιλέγουν τα μέρη.
- Ρήτρα διαιτησίας / διαιτητικός όρος.
- Το αποτέλεσμα της διαιτησίας, είναι μια τελική και δεσμευτική απόφαση για τα μέρη.

Διαιτησία $\Leftrightarrow$ Δικαστική διαδικασία

Πλεονεκτήματα / Μειονεκτήματα

- Διορισμός κατάλληλου διαιτητή για τη διαφορά.
- Γρηγόρη διαδικασία.
- Κόστος.
- Εμπιστευτική διαδικασία / απόφαση.
- Εκτελεστέα απόφαση.

Διαιτησία ⇔

Άλλοι μέθοδοι επίλυσης διαφορών

- Συμφωνίες για την διαιτησία εκτελεστέες βάση νομοθεσίας.
- Διαιτησία: τελική και δεσμευτική απόφαση.
- Διαιτησία υπόκειται σε νομοθεσία.
- Απόφαση διαιτητή με εφαρμογή της νομοθεσίας και των όρων της μεταξύ των μερών συμφωνίας.

Κριτική διαδικασία Adjudication

- Ένα τρίτο μέρος δίνει μια δεσμευτική απόφαση στα μέρη σε μία διαφορά εκτός ή μέχρι αυτή να αναθεωρηθεί σε διαιτησία ή σε δικαστική διαδικασία.

Χαρακτηριστικά κριτικής διαδικασίας

- Ο κριτής είναι ένα ουδέτερο άτομο.
- Ο κριτής έχει εξουσίες μέσω της συμφωνίας μεταξύ των μερών.
- Η απόφαση του κριτή είναι δεσμευτική στα μέρη.
- Η κριτική διαδικασία δεν είναι διαιτησία και συνεπώς δεν είναι δεν υποβάλλεται στον Περί Διαιτησίας Νόμο (Κεφ.4).

Διαμεσολάβηση - Διαιτησία

MED - ARB

- Υβριδική μέθοδος εναλλακτικής επίλυσης διαφορών δύο σταδίων.
- 1^ο στάδιο: διαμεσολάβηση.
- 2^ο στάδιο: διαιτησία.
- Διαμεσολαβητής $\Leftrightarrow$ Διαιτητής.

Διαμεσολάβηση - Διαιτησία

Πλεονεκτήματα / Μειονεκτήματα

- Πλεονεκτήματα: συνδυάζει τα θετικά των δύο διαδικασιών. Περιορίζει τη διαιτησία μόνο στις διαφορές οι οποίες είναι δυσεπίλυτες.
- Μειονεκτήματα: Πιθανός συμβιβασμός ικανότητας τρίτου ατόμου. Αποκάλυψη εμπιστευτικών πληροφοριών με ενδεχόμενη αλλοίωση της άποψης του διαμεσολαβητή - διαιτητή κατά τη διάρκεια της διαιτησίας.

Επίτροπος / Ombudsman

- Χρήση από μεγάλους εμπορικούς οργανισμούς όπως τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και οικοδομικές εταιρείες.
- Χρήση από κεντρική και τοπική κυβέρνηση.
- Σκοπός του να συμβιβάζει διαφορές και να έρευνα παράπονα.
- Απόφαση είτε τελική και δεσμευτική και στα δύο μέρη, είτε μη δεσμευτική στον παραπονούμενο, αναλόγως σχήματος.

Πλεονεκτήματα διαφορετικών μεθόδων επίλυσης διαφορών

- Διατήρηση επιχειρηματικών σχέσεων.
- Ταχύτητα.
- Χαμηλότερο Κόστος.
- Εμπιστευτικότητα.
- Ελαστικότητα.
- Μεγαλύτερη ικανοποίηση.

Μειονεκτήματα διαφορετικών μεθόδων επίλυσης διαφορών

- Θα δείξω το χαρτί μου.
- Πίεση για συμβιβασμό.
- Εντύπωση αδυναμίας ή ευθύνης.

Εισαγωγή στις διάφορες μεθόδους επίλυσης διαφορών

Μαρίνα Κυπριανού Δράκου
RIBA, ARB, FCI Arb, Dip Arb